

mely jogi kapcsolatban voltak egymással, a közigazgatási hatóság ezt a tényt minden további nélkül elismeri és ennek a jogi kapcsolatnak szükségszerű elismerése teremti azután meg azt a másodlagos jogviszonyt, amely a jogok és kötelezettségek egyetemlegességében domborodik ki.

Meg kell itt jegyezni, hogy ez a másodlagos jogviszony kizárólag a felek jogai és kötelezettségének egyetemlegességére vonatkozik, nem pedig a feleknek egyetemlegesség következtében egymással szembeni viszonyára.

A második esetben, amidőn kizárólag a közigazgatási hatóság cselekménye hozza létre az egyetemlegességet, a közigazgatási jogviszony és másodlagos közigazgatási jogviszonyelbirálása kizárólag azon az alapon történhetik, mint ahogy azt a másodlagos jogviszonyoknál azokról általában szólva tárgyaltuk.

Ilyenkor is abból az elgondolásból kell kiindulni, hogy tisztán magánjogi személyek közvetlen jogviszonyba egymással aktusok útján nem kerülhetnek és az egyes személyekre jelentkező jogviszonyok tartalmában kell keresnünk azokat a motívumokat, amelyek az egyeseket egymással kapcsolatba hozzák.

Dr. Helle László.

A csendhez való jog Budapest székesfőváros esend-rendelet kiadására készül. Hogy erre a rendeletre mennyire szükség van, mutatja az a lapokban olvasható szokatlan hír, hogy a tanács illető ügyosztályához a közönség köréből hállalkodó levelek érkeznek. De ugylátszik vannak emberek, kik csak akkor érzik egyéni szabadságukat biztosítva, ha ok nélküli lármával és kiméletlenséggel felebarátaik nyugalalmát és szabad erő kifejtését akadályozhatják. Ezek összefogva néhány tul lelkiismeretes jogásszal, kik egy uj intézkedést csak abból a szempontból néznek, hogy beleillik-e az eddigi jogi kategóriákba, igyekeznek ezt az üdvös rendeletet elgáncsolni. A lelkiismeretes jogászokat megnyugtatom, hogy rendszerbelileg sincsen semmi hiba, ha valahol hiba van, az a személyi jogok elavult kategóriáján mulik. Az elméleti részről más alkalommal fogok szólni. De bárhogy is álljon az elmélettel, ezzel nem lehet egy uj intézkedést megakadályozni, az elméleti jogászok éppen arra valók, hogy az élet követelményeit igyekezzenek rendszerbe és paragrafusba foglalni és ha a rendszerbeli nehézségeket nem tudják legyőzni, akkor az ő tehetségükben és nem az életben van a hiba.

Már most minden elmélet nélkül is világos, hogy legalább is követ el személyem ellen olyan súlyos igazságtalanságot az, aki mikor munkám után aludni akarok, hogy más-

nap saját magam megélhetésére és esetleg a társadalom hasznára pihenten dolgozhatnak, az alvásban megakadályozzom pusztán azért, mert a személyes szabadságában korlátozva érzem magát, ha a rádiót fejhallgatóval és nem hangszóróval hallgatja és ezáltal egy egész utca munkás lakóinak megérdemelt pihenését zavarja, mint aki gyümölcsfámról egy-egy almát vagy körtét letép. Ha pedig ez így van, mivel a jog, még a vagyoni jogok is az ember személyiségének védelmére vannak, kell, hogy a jog megakadályozza azt, hogy egyes emberek kiméletlensége, szeszélye mások személyének, egészségének kárt okozzon.

Nagyon érzékeny vagyok a személyes szabadság iránt és csak fontos közérdekből tartom korlátozandónak, de mikor az egyik oldalon szeszélyről, a másik oldalon több ember életszükségletéről van szó, akkor mégis csak a szeszély korlátozandó, nehogy az több ember személyes szabadságát korlátozza. Értsük meg már, amit úgy látszik Budapesten ma nem akarnak megérteni, hogy egy nagyváros szorosabb egymásmellettisége bizonyos kiméletre kötelez és hogy „az én házam az én váram“ csak addig áll, míg ez sok más embernek ezt a szállóigéjét nem sérti. Annál inkább áll ez az utcára, amelyik nem egyes ríkoltozó urak vagy gyorsasági rekordot felállítani akaró automobilsportemberek, vagy babájukat éles szirénabugással hívogató sofförök tulajdona, hanem egy nagyváros ugyanis nehezen lebonyolítható közlekedésének, forgalmának színtere. Sz-i.

A közigazgatás rendezéséről szóló 1929: XXX. t.c. újjászervezi az önkormányzati testületeket, újolag szabályozza az önkormányzati tisztviselők pragmatikáját, és a közigazgatási jogorvoslatok rendszerét.

Ez utóbbiak körében alapelv, hogy minden elsőfoku közigazgatási határozat ellen van helye fellebbezésnek, kivéve, ha 1. az a legfelsőbb foku hatóságtól ered, vagy ha 2. valamely jogszabály a fellebbezést kifejezetten kizárja, (így pl. ha a véghatározat nem jár jogkövetkezmennyel, mert véleményt, óhaját, bizalmat vagy bizalmatlanságot nyilvánít); 3. ha az elsőfoku határozat ellen a jogszabály közigazgatási bírósági panaszra enged. Másodfoku közigazgatási véghatározat ellen fellebbezésnek csakis akkor van helye, ha azt a törvény kifejezetten megengedi; oly ügyekben, amelyekben a közigazgatási bírósági eljárásnak van helye, a másodfoku közigazgatási véghatározat ellen panasszal lehet élni a közigazgatási bírósághoz, kivéve, ha a jogvita tárgya ötven pengőnél kisebb összegű készpénztartozás. A közigazgatási hatóságnak véghatározata ellen oly ügyben, amelyben sem fellebbezésnek, sem közigazgatási bírósági eljárásnak helye nincs, felülvizsgálati kérelemmel lehet élni a miniszterhez azon az